מקיבעא לא מכפרא, מקופיא מכפרא *ואמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא °מוצא שפתיך תשמור וגו' איבעית אימא סברא משום דשני בה כו' כדריש (א) פירקא. ואמר רבא עולה הבאה לאחר מיתה, שחטה בשינוי קודש פסולה *בשינוי בעלים כשרה דאין בעלים לאחר מיתה, *ורב פנחס בריה דרב אמי אמר יש בעלים לאחר מיתה, אמר ליה רב אשי לרב פנחס בריה דרב אמי: דוקא קאמר מר יש בעלים לאחר מיתה ובעי לאיתויי עולה אחריתי או דלמא דאי איכא כמה עשה גביה מכפרא? א"ל דוקא קאמינא ואמר רבא עולה דורון היא, היכי דמי אי דליכא תשובה °זבח רשעים תועבה ואי דאיכא תשובה א] *והתניא עבר על מצות עשה ושב לא זז משם עד שמוחלים לו אלא ש"מ דורון הוא (חטא"ת ע"ל מ"י מכפ"ר עול"ה לאח"ר דורו"ן סימ"ן) תניא נמי הכי א"ר שמעון חטאת למה באה, לכפר! אלא למה באה לפני עולה? *לפרקליט שנכנס, ב] [ריצה פרקליט נכנס] דורון אחריו:

חוץ מן הפסח והחטאת כו': פסח מנלן דכתיב °שמור את חדש האביב ועשית פסח שיהו כל עשיותיו לשם פסח, ג] אשכחן שינוי קודש, שינוי בעלים מנלן דכתיב °ואמרתם זבח פסח הוא שתהא זביחה לשם פסח אם אינו ענין לשינוי קודש תנהו ענין לשינוי בעלים אשכחן למצוה, לעכב מנלן אמר קרא °וזבחת פסח לה' אלהיך וגו', מתקיף לה רב ספרא האי "וזבחת" להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדרב נחמן דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין *) למותר פסח שקרב שלמים שנאמר °וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים ד] מכאן למותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמים? אלא אמר רב ספרא "וזבחת פסח" לכדרב נחמן, "שמור את חדש האביב" (ב) למצוה בשינוי קודש, "ואמרתם זבח פסח" ה] בשינוי בעלים למצוה, "הוא" לעכב בין הבא והבא, ואשכחן זביחה, שאר עבודות מנלן? *וגלי גלי, רב אשי אמר הואיל וגלי גלי. לא אמרינן, אלא [עבודות] מנלן דכתיב °זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' ותניא °ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם זה בכור ומעשר ופסח הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינן למצוה אף כל בין שינוי קודש בין שינוי בעלים למצוה, *ובשלמים מה שלמים בין זביחה בין שאר עבודות לא חלקת בהן למצוה אף פסח לא תחלוק בו בין זביחה לשאר עבודות לעכב ו] (משום שנאמר הוא בזביחה אינו אלא לעכב) אלא "הוא" למה לי? (ג) זכדתניא ז] נאמר בפסח "הוא" בשחיטה לעכב *אבל אשם לא נאמר בו "הוא" אלא לאחר הקטרת אימורין והוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר: חטאת מנלן דכתיב °ושחט אותה לחטאת" שתהא שחיטה לשם חטאת, אשכחן שחיטה, קבלה מנלן דכתיב ולקח

דברים כג · דברים טז · שמות יב · דברים טז · שם · ויקרא ז · שם · משלי כא · שם ד

*) פסחים עג: מנחות פג: [לקמן ס.]

עולה דורון היא · אע"ג דאעשה מכפרת יותר מחטאת דהא מכפרא מקיבעא: **ריצה** פרקליט · אע"ג דאיכא עולת יולדת ומצורע ונזיר דלא מייתי קרבן אלא לאישתרויי בקדשים כדאמר בפרק בתרא דכריתות (דף כו·) *ואפילו הם חטאתם קודמת לעולה דלא חלקה תורה:

ואמרתם זבח פסח · האי קרא כתיב ברישא ושמור את חודש האביב הוה ליה לאוקומי כ] [בשינוי בעלים] באם אינו ענין אלא משום דכייל בה כל עבודות דכתיב ועשית פסח כא] [דמשמע] מסתמא כל עשיות הלכך מוקי ליה לשינוי קודש כב]: **וזבחת** פסח · בסוף התודה (מנחות פב·) דריש לה במשנה לדבר שבחובה [שאינו בא מן החולין] והתם בגמרא כג] נמי מייתי דרשא דהכא: **ומאי** ניהו שלמים · דעולה ליכא למימר דאינה באה מכל צאן ובקר כדפי' בקונטרס דאינה באה נקבה ועוד איכא לקמן אלתא קראי והוא דאם כבש מוכח בהדיא דהוי שלמים ועוד דדוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים ולא אצל קדשי קדשים כדלקמן (דף ס·): **וזבחת** פסח לכדרב נחמן · בסיפרי פרשת עשר תעשר דריש כולהו בשינוי קודש והכי איתא התם *וזבחת אין לי אלא זביחה שאר עבודות מנין כד] ואשינוי [קודש] קאי ת"ל ועשית יכול אף הקטר חלבו ת"ל וזבחת ואין זה בסוגיא שלנו: **הוא** לעכב בין הבא בין הבא · בשינוי קודש בכל עבודות בשינוי בעלים בזביחה אע"ג דהוא בזביחה כתיב כה] בפרשת בא אל פרעה וקרא דועשית בפרשת ראה אכי מכל מקום משמע הוא בהווייתו כשהוא עשוי כמצותו כדפי' בקונטרס והשתא הא דקאמר אשכחן זביחה שאר עבודות מנא לן אשינוי בעלים קאי עוד יש לפרש דבין בשינוי קודש בין בשינוי בעלים קבעי מנא לן לעכב דהוא קאי דוקא אזביחה ומדאפקיה רחמנא לשינוי בעלים בלשון שינוי קודש אית לן לאוקומי כו] הא דזביחה לעכב בין בשינוי בעלים בין בשינוי קודש ושינויא דהואיל וגלי גלי לא ניחא להאי פירושא כמו לפירוש קמא: **מה** שלמים בין בזביחה בין בשאר עבודות לא חלקת בהן · *וא"ת כיון דכתיב ועשית פסח לעכב בשינוי קודש בכל עשיות לשתוק קרא כז] מזביחה ותיתי משלמים דמה שלמים לא חלקת בין בשינוי קודש לשינוי בעלים למצוה אף לפסח לא תחלוק לעכב: **אלא** הוא למה לי · לקמן בפרק בית שמאי (דף לז:) ובפסחים פרק מי שהיה טמא (דף צז·) דריש הוא דפסח למעוטי תמורת פסח ותרי הוא כתיבי ובפסחים בסוף תמיד נשחט (דף סב:) דריש רבי אליעזר מהוא דפסח לא הוא כשר לשם אחרים ולא אחרים כשרין לשמו ורבי אליעזר לטעמיה דאית ליה עכובא באשם ולא מוקי ליה למימר אבל אשם לא נאמר בו הוא כו': **כל** מקום שנאמר הוא בזביחה · פירש בקונטרס ולא גרסינן ליה משום דליתיה בברייתא דלקמן ואין למחוק בשביל כך הספרים דאפשר שהיא בברייתא בשום מקום בתוספתא כח]:

פריקה

מקיבעא לא מכפרא · חטאת אעשה: **מקופיא מכפרא** · הלכך על מי שמתחייב עולה כשרה ח] כיון [דהפריש] עולה שייכי כולהו עשה שבידו אעולה ותו לא שייך חטאת גביה אבל מי ~~שלא הפריש~~ כלום ועבירות עשה בידו שייך חטאת גביה דאיט הוה מתחייב חטאת תורה אור מכפר עשה מקופיא הלכך חייל שמיה אחטאתו שנשחטה לשמו לפוסלה: **לאחר מיתה** · שמת בעליה והקריבה היורש: **פסולה** · לא עלתה (ד) ולריך היורש להביא אחרת: **יש בעלים** · שהיורש הוא בעליה: **דוקא קאמר מר** · *אי פליגי אדרבא ובעי לאתויי אחריתי או דלמא דאי איכא כמה עשה גביה ט] (דיורש) מכפרא אם לא שינה בה ומיהו היכא דשני לא בעי לאתויי אחריתי דהא איהו לא כדר מידי: **עולה דורון היא** · אינה באה לכפר על עשה כפרה ממש אלא אחר שכפרה התשובה על העשה היא באה להקבלת פנים כאדם שסרח במלך וריצהו ע"י פרקליטין ושבא להקביל פניו מביא דורון בידו: **היכי דמי** · כלומר י] היכי דמי שתהא באה לכפרה: **אי דליכא תשובה** · אעבירות עשה שבידו: **זבח רשעים תועבה** · פסוק הוא במשלי (כא): **למה באה לפני עולה** · כל מקום שמביא חטאת ועולה חטאת קודם כדיליף לקמן בפרק כל התדיר (דף פט:): **פרקליט** · מליץ טוב: **פסח מנלן** (ה) · בין למצוה בין לעכב יא] דקס"ד לא אתי לן כשאר זבחים משלמים דלא כתיב בההוא קרא "זאת התורה" דאיתרבי כל הזבחים מיניה למצוה: **מותר פסחים** · שאבד יב] *ונתכפר באחר ונמצא הראשון: **לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר** · היינו שלמים שהן באין מכל צאן ומכל בקר בין זכרים בין נקבות מה שאין כן בשאר זבחים שהוקבעו או בזכר או בנקבה: עולה ואשם הוקבעו בזכרים, חטאת הוקבעו בנקבות והוקבעו בזכרים כגון שעיר נשיא אינו בא יג] (בנקבה): **למצוה בשינוי קודש** · יד] בכולהו עשיות ילפינן מיניה דהא כתיב "ועשית": **הוא** טו] · משמע פסח הוא בהווייתו לשמו כשר שלא לשמו פסול: טז] **דהכא** **והכא** · בשינוי קודש ובשינוי בעלים "הוא" משמע אתרווייהו כשהוא עשוי כמצותו משמע: **ואשכחן זביחה** · בשינוי [קודש ובשינוי] בעלים: **ביום צוותו** · יז] סמוך "לזאת התורה" ודרשינן כמוכין ביום צוותו להקריב את קרבניהם לרבות קרבנות שלא הוזכרו במקרא בענין שלמעלה: **אף כל כו'** · הלכך (ו) למצוה בפסח ילפינן משלמים דרבינן להו לעיל, לשינוי קודש ולשינוי בעלים (ועשית פסח לעכב בכל עשיותיו בשינוי קדש ואמרתם זבח פסח לעכב בזביחה בשינוי בעלים): **ובשלמים** · כלומר כיון דגלי קרא עכובא בזביחה ילפינן שאר עבודות לעכובא מהיקשא דמצוה כשלמים מה שלמים כו': הכי גרסי' אלא "הוא" למה לי לכדתניא יח] [וכו'] אבל אשם לא נאמר כו' ול"ג כל מקום שנאמר יט] בזביחה (ז) אינו אלא לעכב דהך ברייתא לקמן היא בפירקין בדינא דר' אליעזר ורבי יהושע ול"ג ליה: **לכדתניא** · כלומר לגלויי על "הוא" דגבי אשם דלא ילפינן פסול מיניה כדמהדר ליה רבי יהושע לר' אליעזר לקמן בפירקין (דף י:) שהיה דורש אשם "הוא" לשמו כשר שלא לשמו פסול וקא מהדר ליה רבי יהושע פסח נאמר בו הוא בשחיטה לפיכך שלא לשמו פסול אבל אשם כו':

ולקח

לד א מיי' פט"ו מהל' פסה"מ הלכה טו:

נ"ל אפי' הכי חטאתם כו' נ"ק

לה ב מיי' פ"א מהל' תשובה הלכה ד:

לו ג סמג עשין רטז:

לז ד מיי' פט"ו מהלכות פסה"מ הלכה א והלכה יא:

לח ה מיי' שם הלכה א והלכה ד:

לט ו מיי' פ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה י:

נ"ל וזבחת פסח שתהא שחיטתו לשם פסח שתהו שלא לשמו פסול אין לי אלא זביחה כו' נ"ק

◆

שיטה מקובצת

א] תשובה למה לי עולה והתניא: ב] שנכנס לרצות ריצה פרקליט נכנס: ג] אשכחן שינוי קודש [אא"ה כאן חסר שורה שלימה ההתחלה ועוד משורה שניה כמה תיבות רק הענין מובן להמעיין] כדמוכח בסמוך וא"ת למצוה תיפוק ליה מהיקשא דשלמים דהא כתיב בההיא בקרא לחטאת וי"ל דלא [הוי] מצי למילף מעיקרא [למצוה] מהיקשא דשלמים כיון דלא מצא לאשכוחי קרא בגופיה כך פרש"י ומורי פירש דס"ד דתלמודא דהיקשא לא הוי לענין פסח וחטאת [כיון דאין באים בנדר ונדבה] ולא הוי [דומיא] דשלמים אלא דבר שבא בנדר ונדבה דומיא דשלמים ומ"מ כי לא משכח קרא בגופייהו פסיק [דלמצוה] מהיקשא נפיק כיון דשלמים למצוה נפקא ממוצא שפתיך ניחא טפי לאוקמי ההיקש לגמרי למצוה ועיכובא נפקא לן מקראי דכתיבי בגופייהו תוס' אחרות: ד] אלא מכאן: ה] פסח למצוה בשינוי בעלים הוא לעכב: ו] לעכב הלכך למצוה משלמים והנך קראי אם אינו ענין למצוה דנפקא לה מהתם תנהו ענין לעכב ותיבות משום שנאמר הוא בזביחה אינו אלא לעכב נמחק: ז] תיבות נאמר בפסח הוא בשחיטה לעכב נמחק: ח] כשרה דכיון שנדר תיבת שהפריש ל"ש ונמחק: ט] גביה דהיורש: י] כלומר דהיכי דמי: יא] לעכבא) בשינוי בעלים: יב] שאבד הפסח: יג] בא נקבה הס"ד: יד] קודש וכולהו: טו] הוא ס"א הוא לעכב בין הבא ובין הבא כלומר בין בשינוי קידש ובין בשינוי בעלים דפסח הוא משמע בהווייתו יהא: לשמו כשר שלא לשמו פסול, והוא תרווייהו הויות משמע כלומר כשהוא עשוי כמצוותו: טז] מה"ד הבא והבא: יז] צוותו כו': יח] תיבות וכו' נמחק: יט] שנאמר הוא בזביחה אינו בא אלא: כ] לאוקמי בשינוי בעלים: כא] פסח דמשתמע כל ותיבת מסתמא נמחק: כב] קודש ז"ל תוס' הר"פ וי"ל דאותו פסוק דועשית משתמע שינוי קודש דמשמע כל עשיותיו דפסח ואיזה שינוי דפיסל בכל עבודות שינוי קודש הוא דשינוי בעלים אינו בד' עבודות כי אם ע"פ לזרוק: כג] בגמרא מייתי נמי הא דהכא ותיבת דרשא ל"ש ונמחק: כד] תיבות ואשינוי קודש ל"ש ונמחק והיבת קאי נ"ב נמחק: כה] עי' בהשמטות בסוף המסכת: כו] הוא דזביחה: כז] קרא מואמרתם זבח פסח ותיתי תיבת מזביחה ל"ש ונמחק: כח] בתוספתא או בת"כ הס"ד:

א) מלה דנ"ל בשינוי קודש ובשינוי בעלים דקס"ד וכו'

[לעיל ה:]

[לעיל ד: [illegible] פסחים סא.]

יומא פו: [שבועות יב:]

[illegible] [פרקליט] [illegible] תרגום פרקליטי [illegible]

[ע' לקמן יא: מנחות נב:]

[לעיל ה: ולקמן י: [מנחות ד:]]

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' כדריש פירקא נ"ב דף ב' סוף ע"א: (ב) שם חדש האביב ועשית למצוה: (ג) שם למה לי לכדתניא נאמר בו הוא בשחיטה: (ד) רש"י ד"ה פסולה לא עלתה לו וצריך: (ה) ד"ה פסח מנלן דכתיב בין למצוה: (ו) ד"ה אף כל וכו' הלכך למצוה בפסח ילפינן משלמים והני קראי דרבינן: (ז) ד"ה הכי גרסינן וכו' בזביחה אינו אלא [illegible] ור' יהושע הס"ד ותיבות ול"ג ליה נמחק:

דברים כג:כד
מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר
נדרת לה' א-להיך נדבה אשר
דברת בפיך

(*) בא להוכיח דאין העולה באה לכפרה ממש אלא כדורון

ויקרא ז:לז
זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים
לח אשר צוה ה' את משה בהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם לה' במדבר סיני

נושא (רבא 6)
יורשים שהביא קרבן המוריש
1) בשינוי קודש
2) בשינוי בעלים - בגמ' מובא ב' דעות אם יש בעלים לאחר מיתה

נושא (רבא 7)
עולה = דורון היא

נושא/מבנה (ע"ז ח:)
◇ פסח/חטאת מנלן דעמה מעכב
⊠ מקורות בדנין שינוי קודש ושינוי בעלים בזביחה בפסח
⊠ מקורות להנ"ל בשאר עבודות בפסח
הדגשת מסקנות ועלי בירור (כגון) להקל על סדר הדברים

נושא (כל"ו)
חטאות מנלן דעמה מעכב